

Not: Meclis üyeleri arasından görevlendirilen belediye başkan yardımcılarını hakkında bu sıfatları dikkate alınarak görevden uzaklaştırma tedbiri uygulanamayacağı hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-3914594

20/06/2022

Konu: Meclis Üyeleri Arasında Görevlendirilen
Belediye Başkan Yardımcıları Hakkında Bu
Sıfatları Dikkate Alınarak Görevden
Uzaklaştırma Tedbiri Uygulanamayacağı

..... KURUMU BAŞKANLIĞINA

İlgi: 15.06.2022 tarihli ve E-15288030-201.03.0247304030 sayılı yazı.

3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Kanununun 49 uncu maddesinin 7 nci fıkrası gereğince meclis üyeleri arasından görevlendirilen belediye başkan yardımcılarında görevlerinden uzaklaştırılan, tutuklanan veya gözaltına alınanlar hakkında sigortalılıkları yönünden Kurumunuzca yapılacak işlemlere esas olmak üzere görevden uzak kalınan süre içerisinde belediye başkan yardımcılığı görevlendirmelerinin devam edip etmediğinin, devam etmekte ise açıkta kaldıkları sürelerde ödeneklerinin ödenip ödenmediği veya hangi oranda ödendiği, eksik ödenmiş olması halinde görevlerine iade edilmeleri sonrasında kalan ödeneklerinin ödenip ödenmediği hususuna ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Kanununun 49 uncu maddesinin 7 nci fıkrasında, “*Norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Bu şekilde görevlendirilen meclis üyelerine belediye başkanına verilen ödeneğin 2/3'ünü aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenecek aylık ödenek verilir ve taleplerine göre bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilir. Bu şekilde görevlendirme, memuriyete geçiş, sözleşmeli veya işçi statüsünde çalışma dâhil ilgililer açısından herhangi bir hak teşkil etmez ve belediye meclisinin görev süresini aşamaz. Sosyal güvenlik prim ve benzeri giderlerden kurum karşılıkları belediye bütçesinden karşılanır.*” hükmü,

47 nci maddesinde, “*Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir.*”

Görevden uzaklaştırma kararı iki ayda bir gözden geçirilir. Devamında kamu yararı bulunmayan görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılanlar hakkında; kovuşturma açılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevden uzak kaldığı sürece aylık ödeneğinin üçte ikisi ödenir ve bu süre içinde diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam eder.” hükmü,

57 inci maddesinde, “...Belediye ve bağılı idare imkânlarının terör veya şiddet olaylarına dolaylı ya da doğrudan destek sağlamak amacıyla kullanıldığının valilik tarafından belirlenmesi durumunda, terör ve şiddet olaylarına destek olmak amacıyla kullanılan belediye veya bağılı idare taşınurlarına mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından el konulur. Bu fıkra kapsamında sorumluluğu tespit edilen belediye veya bağılı idare personelinin vali veya kaymakam tarafından görevden uzaklaştırılması halinde göreve iade işlemi ancak uzaklaştırma işlemi yapan makam tarafından yapılır.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1 inci maddesinde, “Bu Kanun, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağılı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır...” hükmü,

138 inci maddesinde ise, “Görevden uzaklaştırma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.

Görevden uzaklaştırma tedbiri, soruşturmanın herhangi bir safhasında da alınabilir.” hükmü yer almaktadır.

Görüleceği üzere, 5393 sayılı Kanunda görevden uzaklaştırma müessesesi seçimle gelenler ve atama yoluyla görev yapanlar için ayrı ayrı düzenlenmiştir. Meclis üyeleri arasından görevlendirilen belediye başkan yardımcısının ise seçimle gelen kişi olduğu hususunda duraksama bulunmamaktadır. Mezkûr 57 nci maddede geçen, “belediye veya bağılı idare personeli” ibaresinden de asli ve sürekli görevleri yürütmek üzere bir kadroya bağılı olarak çalışan Devlet memurlarının anlaşılması gerekmektedir.

Mülga Devlet Personel Başkanlığının 19/6/2017 tarihli ve 31292642157.00E.3642 görüş yazısında, 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin 7 nci fıkrasında belediye başkan yardımcılara 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerinin uygulanacağına veya belediye başkan yardımcılığında geçen sürelerin kazanılmış hak aylığında değerlendirileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediğine vurgu yapılmıştır.

Bakanlığımızın 10/9/2020 tarihli ve 83683335-929-E.187048 görüş yazısında, “5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesine göre meclis üyeleri arasından yapılan belediye başkan yardımcısı görevlendirmesinin atama işlemi olmadığı ve norm kadroda bulunan belediye başkan yardımcısı kadrosu ile ilgisinin bulunmadığı, öte yandan; norm kadroda yer alan belediye başkan yardımcısı kadrosunun memur kadrosu olduğu ve bu kadroya yalnızca 657 sayılı Kanuna tabi memur kadrolarında görev yapanlardan aynı Kanunun 68/B maddesinde yer alan şartları taşıyanların atanabileceği, dolayısıyla adı geçen belediye başkan yardımcısı kadrosuna naklen atanmasının gerekli şartları taşıması kaydıyla belediye başkanının takdirinde olduğu değerlendirilmektedir.” denilmiştir.

Danıştay 8 nci Dairesinin 10/11/2020 tarihli ve E:2016/9557, K:2020/4994 sayılı kararında, “Belediye başkanının zorunlu görmesi halinde belediye meclis üyeleri arasından da belediye başkan yardımcısı görevlendirebileceği, bu görevlendirmenin belediye başkanı için bir zorunluluk olmadığı, kamu yararı ve hizmet gerekleri çerçevesinde onun takdir yetkisine bırakıldığı, özellikle belediyelerin yönetimi konusunda belediye başkanlarına verilen görev, yetki ve sorumluluklar göz önüne alındığında kendilerine çok yakın ve onun adına hareket eden belediye başkan yardımcılarını belirleme konusundaki takdir yetkisinin geniş yorumlanması gerektiği sonuç ve kanaatine varılmaktadır.

Öte yandan, meclis üyeleri arasından belediye başkan yardımcılığına görevlendirmenin, bu görev için tercih edilenler açısından herhangi bir hak oluşturmayacağı ve usulde paralellik ilkesi gereğince, görevlendirmeyi yapan makam tarafından bu görevin sona erdirilebileceği de tabiidir.” denilmiştir.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde,

- Belediye başkanı takdirine bağlı olarak meclis üyeleri arasından görevlendirilen belediye başkan yardımcılarında bu sıfatlarından dolayı görevden uzaklaştırma tedbirinin uygulanamayacağı,

- Bu tedbirin 5393 sayılı Kanunda belirtildiği şekilde görevden uzaklaştırmanın “meclis üyesi” sıfatına göre yapılması gerektiği,

- Uhdesinde belediye başkan yardımcılığı görevi bulunan meclis üyesinin görevlerinden uzaklaştırılması, tutuklanması veya gözaltına alınması halinde görevlendirmenin, usulde paralellik ilkesi gereğince kamu yararı ve hizmet gerekleri çerçevesinde yine belediye başkanı tarafından ivedilikle sonlandırılması gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....
Bakan a.
Genel Müdür